

حدیث اخلاق ۱۲

پرهیز از مواضع تهمت

حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ يَحْيَى الْعَطَّارُ رَحِمَهُ اللَّهُ قَالَ
حَدَّثَنَا أَبِي، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْخَطَّابِ، عَنْ
مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ أَبِي الْجَارُودِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرِ
الْبَاقِرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ، عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ : قَالَ أَمِيرُ
الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ :

امام باقر عَلَيْهِ السَّلَامُ از پدار نشان عَلَيْهِ السَّلَامُ از حضرت امیر عَلَيْهِ السَّلَامُ موعظه‌ها و پندهایی را نقل کرده اند :
«مَنْ وَقَفَ نَفْسَهُ مَوْقِفَ التُّهْمَةِ فَلَا يَلُومَنَّ مَنْ أَسَاءَ بِهِ الظَّنَّ»؛ وقتی در موضعی ، در جایی قرار
می‌گیرید یا قرار می‌دهند که موضع تهمت است اگر کسی به شما سوء ظن پیدا کرد او را سرزنش
نکنیم، از جاهایی که محل تهمت است پرهیز کنید، بعضی ماها در برخی رفتارهایمان چه در
مسائل داخلی و چه در مسائل خارجی به گونه‌ای مشی می‌کنیم که به ما سوء ظن پیدا می‌کنند،
شاید بینی و بین الله مسئله حل شده باشد اما اگر کسی به ما سوء ظن پیدا کرد او را ملامت
نکنید. «خود کرده را تدبیر نیست». رئیس مدرسه طلبه‌ها را جمع کرده بود و می‌گفت که :
«احذروا مواضع التُّهْمِ»؛ آشیخ، تو هم!

البته شما نباید او را سرزنش کنید، اما او هم نباید آن را [بدون تحقیق] واقعی فرض کند و همه
جان نشر دهد.

«وَمَنْ كَتَمَ سِرَّهُ كَانَتْ الْخَيْرَةُ بِيَدِهِ»؛ کسی که راز خود را مکتوم نگه دارد اختیارش دست
خودش است، وقتی فاش کردید او را به بقیه می‌گویید و همه می‌دانند. اگر می‌خواهید راز
مکتوم بماند نباید فاش شود.

حال این راز گاهی شخصی است و گاهی اسرار مملکتی است. شما مطلع می‌شود از تدابیری در
مورد یک مسئله داخلی یا خارجی که باید مکتوم بماند، اگر آن را به کسی نگفتیم محفوظ
می‌ماند ولی اگر به دوست، رفیق صمیمی و ... گفتیم افشا می‌شود.

«وَكُلُّ حَدِيثٍ جَاوَزَ اثْنَيْنِ فَشَاءَ...»؛ بعضی این اثنین را دو لب ترجمه کرده اند. اگر از لبها خارج